

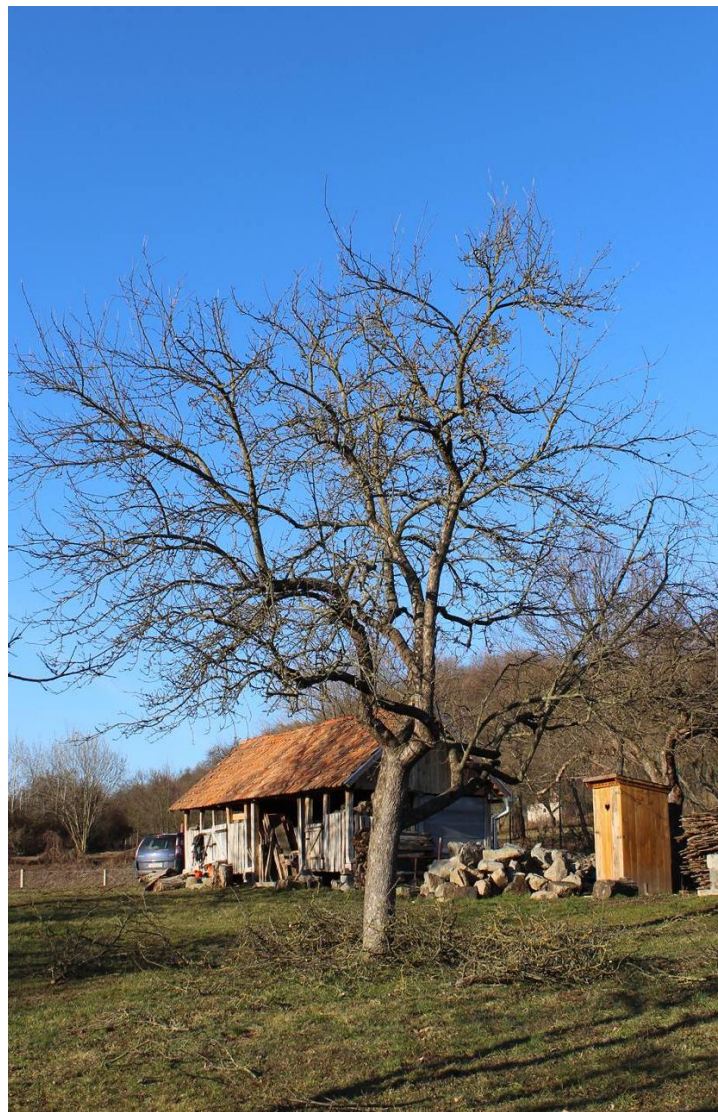

REZ OVOCNÝCH DREVÍN

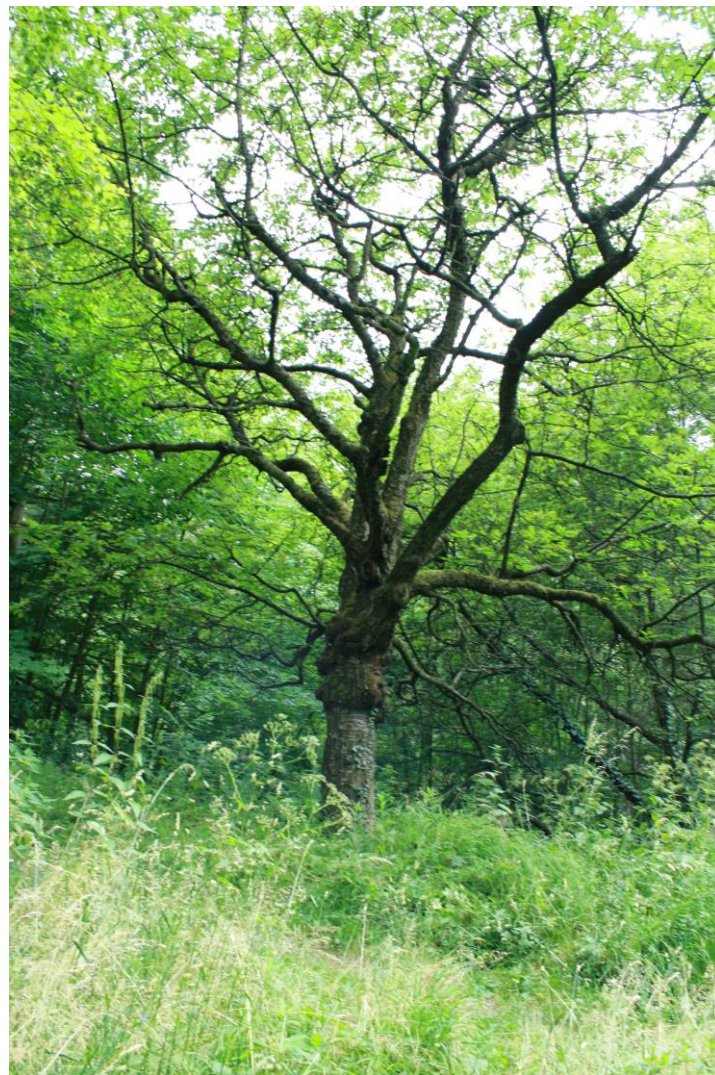
1. RÔZNE PODOBY OVOCNÝCH DREVÍN

prirodzené – poloprirodzené – umelé koruny

1. RÔZNE PODOBY OVOCNÝCH DREVÍN

druhy a odrody rýchleho – stredného – pomalého vývoja

1. RÔZNE PODOBY OVOCNÝCH DREVÍN

Rôzne vlastnosti prostredia – zásahy – starostlivosť

2. POTREBA REZU, alebo...

... rezať, či nerezať?

2. POTREBA REZU, alebo...

... rezať, či nerezať?

Ovocné dreviny v podobe, v akej ich dnes poznáme sú zväčša iné ako ich divoký príbuzný.

Dlhodobým procesom zušľachtovania boli potlačené niektoré vlastnosti potrebné pre prežitie, naopak zvýraznené sú iné, najmä hospodárske parametre.

Škála vlastností je pri obrovskom odrodovom spektre veľmi veľká a variabilná.

Strom počas života obnovuje svoju korunu aj sám.

Na stres vyvolaný odstránením časti koruny je strom dobre adaptovaný.

Za svoj život má nespočet príležitostí rozmnožiť sa.

Rez za istých okolností nie je vôbec nutný.

Správne realizovaný rez je z pohľadu dlhovekosti, zdravotného stavu a plodnosti stromu vhodný.

2. POTREBA REZU, alebo...

...príklady (nikdy) nestrihaných korún

2. POTREBA REZU, alebo...

Príklady (nikdy) nestrihaných korún

2. POTREBA REZU, alebo...

Príklady (nikdy) nestrihaných korún

2. POTREBA REZU, alebo...

Príklady (nikdy) nestrihaných korún

2. POTREBA REZU, alebo...

Príklady dlho nestrihanej korony

2. POTREBA REZU, alebo...

Príklady dlho nestrihanej koruny

2. POTREBA REZU, alebo...

... rezať, či nerezať?

režeme pre potreby **stromu** a **človeka**

- Pravidelná úroda
- Tvarovanie
- Väčšie plody
- Vyfarbenejšie plody
- Zdravšie plody
- Dlhšie obdobie plodnosti stromu
- Jednoduchší zber
- Dlhšia životnosť stromu (nemusí vždy platiť)
- Lepší zdravotný stav stromu (stabilita koruny, vitalita, obranyschopnosť)

Čo z toho je pre strom...?

3. REZ OVOCNÝCH DREVÍN

Opodstatnené dôvody rezu

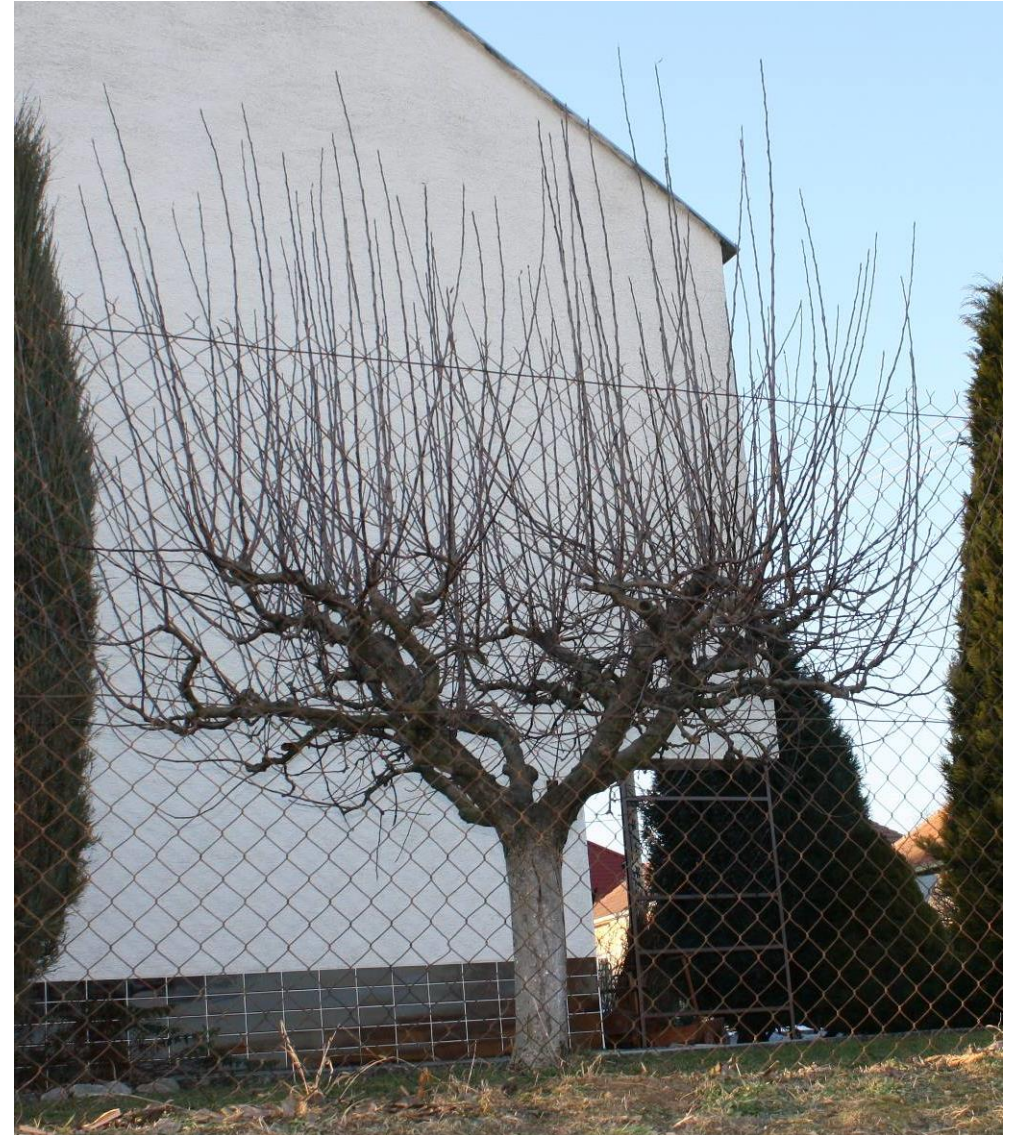
1. Po výsadbe – podporenie zakorenenia a rozvetvenia
2. V mladosti – vytvorenie pevnej a vzdušnej koruny
3. V dospelosti
 - Zlepšenie zdravotného stavu a stability stromu
 - Obmedzenie rozširovania chorôb na iné dreviny
 - obmedzenie striedavej plodnosti
 - zber kvalitného ovocia (veľkosť a zdravotný stav)
4. V starobe
 - predĺženie života stromu
 - predĺženie obdobia plodnosti

3. REZ OVOCNÝCH DREVÍN

Neopodstatnené dôvody rezu a nevhodné okolnosti

1. Nevedomosť o fyziológii rastlín
 - Potreba udržiavať dreviny vo výške, ktorá im nie je vlastná
 - Predstava že každoročný rez je nutný
 - Nevhodné termíny rezu
 - Nevhodné postupy rezu
2. Nepriaznivé poveternostné podmienky
3. Zlý zdravotný stav stromu
 - Vek
 - Choroby
4. Nevhodné náradie

3. REZ OVOCNÝCH DREVÍN

neopodstatnené dôvody rezu a nevhodné okolnosti

Nektriová rakovina

3. REZ OVOCNÝCH DREVÍN

neopodstatnené dôvody rezu a nevhodné okolnosti

Proliferácia jabloní

3. REZ OVOCNÝCH DREVÍN

neopodstatnené dôvody rezu a nevhodné okolnosti

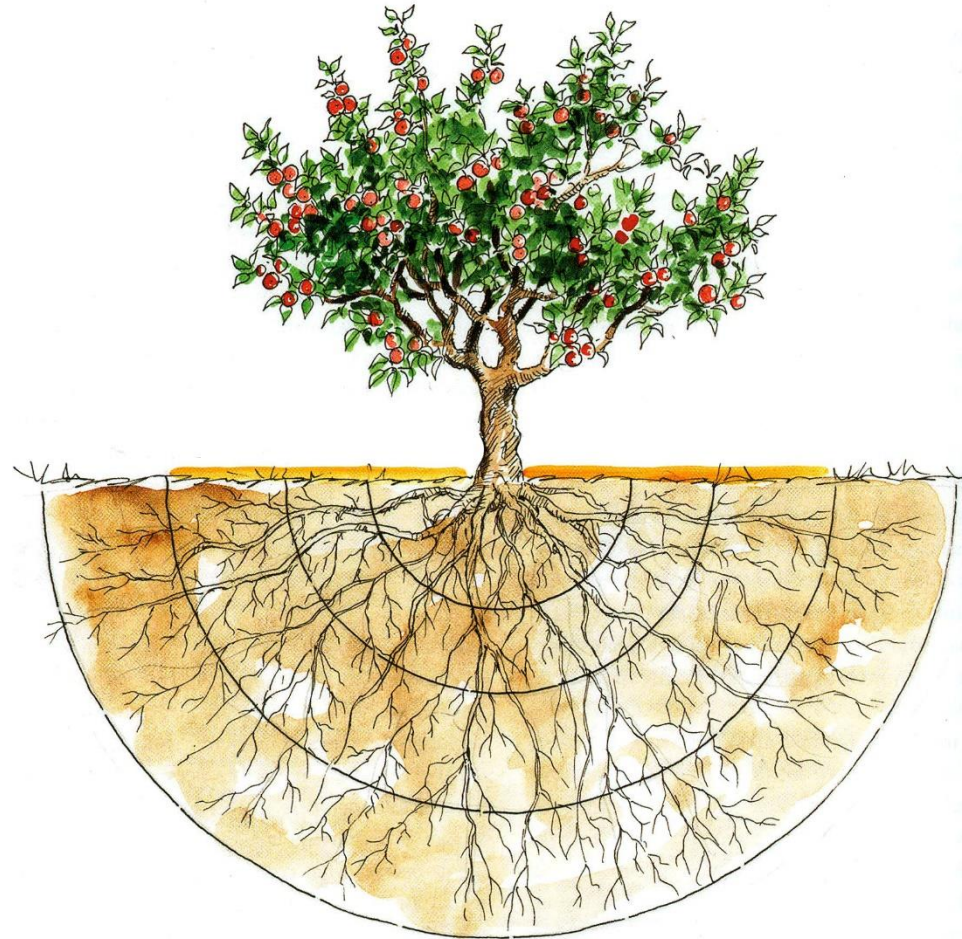

Kamienkovitosť hrušiek

3. REZ OVOCNÝCH DREVÍN

Základný princíp rezu:

udržať rovnováhu medzi nadzemným a podzemným systémom

rastová fáza, fáza rastu a plodnosti, fáza plodnosti a rastu, fáza plodnosti, fáza odumierania

3. REZ OVOCNÝCH DREVÍN

Rastové fázy (zjednodušené):

1. rastová fáza

- od vyklíčenia stromu po nástup hospodársky významnej plodnosti
- intenzívne sa rozvíja vegetatívna časť, nadzemná a podzemná
- Prevažuje rast nad plodnosťou
- Realizujeme **povýsadbový** a **výchovný rez** s cieľom zabezpečenia pevnej vzdušnej koruny

2. fáza rastu a plodnosti

- So zväčšujúcimi sa úrodami klesá vegetatívny rast
- strom má potenciál prinášať pravidelné a vysoké úrody kvalitných plodov
- Dochádza k dosiahnutiu fyziologickej rovnováhy medzi plodnosťou a rastom – optimálne obdobie pre hospodára
- Realizujeme **udržiavací rez** – redukcia výhonov, potláčanie konkurencie, presvetľovanie koruny. Rezom sa snažíme predĺžiť túto rastovú fázu

3. Fáza starnutia - plodnosť a nastupujúce usychanie

- Posledné obdobie z hľadiska hospodárskeho využitia
- Vrcholové partie koruny zasychajú
- Vo vnútri koruny sa prebúdzajú spiace púčiky a tvoria vertikálne rastúce výhony – vlky (jadroviny) – regenerácia
- Znižuje sa počet a veľkosť listov
- Realizujeme **zmladzovací rez**, ktorým obnovíme rovnováhu podzemnej a nadzemnej časti, zlepšíme výživu podporením rastu výhonov a listov, vyrastú konáre využiteľné pri zabezpečení koruny, stabilizácia koruny

Všímame si: veľkosť stromu, dĺžku ročných prírastkov, habitus koruny (vyrodené a suché drevo,) poškodenia a choroby jedinca

3. REZ OVOCNÝCH DREVÍN

Rastové fázy (zjednodušené):

1

Jabloň 'Hontianska končiarka'

2

Jabloň 'Priesvitné letné'

3

Jabloň 'Abrechtovo'

3. REZ OVOCNÝCH DREVÍN

Rýchlosť vývoja životných etáp podľa druhov

1. druhy rýchleho vývoja

- Slivka, višňa, marhuľa, broskyňa, mišpuľa, dula, bobuľoviny.

2. druhy stredne rýchleho vývoja

- Jabloň, hruška, čerešňa, slivka, mandľa, moruša, drieň

3. druhy pomalého vývoja

- Jarabina oskorušová, orech kráľovský, gaštan jedlý, niektoré odrody hrušiek a jabloní

Juvenilné štádium ovocných druhov

- Jarabina oskorušová: 25 – 35 rokov
- Orech kráľovský: 10 – 20 rokov
- Hrušky: 7 – 14 rokov
- Jablone: 5 – 12 rokov
- Kôstkoviny: 3 – 6 rokov
- Drobné ovocie: 2 – 5 rokov

Semenáče plodia neskôr ako štepené jedince

3. REZ OVOCNÝCH DREVÍN

Rýchlosť vývoja odrôd

1. Odrody rýchleho vývoja

- Charakter: menšia intenzita rastu, menšie koruny, skorý nástup do plodnosti, rýchly pokles vitality, krátkovekosť, obvykle krátky a rýchlo starnúci plodný obrast, nároky na agrotechniku.
- Opatrenia: silnejšie skracovanie a zmladzovanie, silno rastúce podpníky, vrúbľovanie v korunke.
- Odrody: 'Ananásová reneta', 'Bernské ružové', 'Bruhahnovo', 'James Grieve', 'Parména zlatá zimná', 'Sudetská reneta'.

2. Odrody stredne dlhého vývoja

- Charakter: stredne až silno rastúce, rastové vlastnosti a plodnosť záležia na podpníku, pestovateľského tvaru a prostredia, do plodnosti vstupujú stredne skoro, udržujú si dobrý pomer medzi rastom a plodnosťou.
- Opatrenie: prebierka konárov a mierne zmladenie.
- Odrody: 'Banánové zimné', 'Baumannova reneta', 'Berlepschova reneta', 'Coxova reneta', 'Golden Delicious', 'Jonathan', 'Landsberská reneta', 'Malinové hornokrajské', 'Panenské české'.

3. Odrody pomalého vývoja

- Charakter: bujný rast, veľký objem koruny, do plodnosti vstupujú neskôr, vitálne a dlhoveké stromy, menej náročné na agrotechniku, často znášajú aj menej vhodné lokality.
- Opatrenie: využívame prirodzenej samozmladzovacej schopnosti (tvorba výhonov v mieste plodných oblúkov), rez zameraný na prebierku a mierne zmladzovanie.
- Odrody: 'Boskoopské', 'Blenheimská reneta', 'Citrónové zimné', 'Jadernička moravská', 'Kardinál pásikavý', 'Kožená reneta zimná', 'Strýmka', 'Vilémovo'.

3. REZ OVOCNÝCH DREVÍN

Rez podľa termínu

Zimný rez:

- v dobe vegetačného pokoja (od opadu listov do marca, podľa priebehu počasia)
- zmladzovací a udržiavací rez, možný povýsadbový a výchovný rez
- účinok: **podpora vegetatívneho rastu**, regulácia plodnosti
- odporučený pre väčšinu ovocných drevín, nevyhnutný pri slabých, slaborastúcich a prestarnutých drevinách
- pri kôstkovinách treba uplatňovať dvojfázový rez

Jarný rez:

- Od pučania do kvitnutia, v čase prúdenia miazgy
- Dochádza k strate zásobných látok
- Účinok: **mierne potlačenie vegetatívneho rastu**, zníženie rizika zhoršenia zdravotného stavu, regulácia násady kvetov
- Povýsadbový rez, výchovný rez, udržiavací rez
- V období kvitnutia sa režu kôstkoviny
- dreviny so silným, intenzívnym rastom, tiež slaboplodiace jedince

Letný rez:

- Vo vegetačnom období – obvykle od mája do augusta
- Účinok: potlačenie vegetatívneho rastu, podpora plodnosti (zakladanie kvetných pukov)
- Využíva sa pri **dorezávaní pahýlov po zimnom reze, podpore plodnosti**, obmedzovaní rastu (zdravé, silno rastúce dreviny), výchove mladých stromčekov – konkurenčné a nevhodné výhony, škôlkarina a odstraňovanie vyrodeneého dreva niektorých kríkov

3. REZ OVOCNÝCH DREVÍN

Rez podľa termínu

...čo ovocinár to prístup

Ani medzi odborníkmi v ovocníctví nepanuje názorová shoda na optimálny termín rezu. Napríklad Blažek a Kneifel (2005) považujú pri hlbšom rezu slivoní (sesazovanie korún) za správny zimný rez, pretože v období proudění mízy dochází k tvorbě klejotoku. Stejnou zkušenost má Ferkl (1958) u višně. Naproti tomu Blažek a kol. (1998), Klevcov a kol. (1999), Řezníček (2004) a Sus a Nečas (2011) varují před zhoršením zdravotního stavu peckovin v případě rezu mimo vegetační období. Podle Řezníčka (2004) je zvláště důležité provádět rez za vegetace u červených peckovin, a to v období od března do konce září. Sus a Nečas (2011) vylučují letní rez u kaštanovníku, zatímco Kyncl (1981) doporučuje rez v červenci a srpnu.

3. REZ OVOCNÝCH DREVÍN

Rez podľa termínu

...stručné zhrnutie?

- zimný rez podporuje v raste – aj vo vitalite
- letný rez oslabuje v raste – znižuje tvorbu zásobných látok, pri veľkých stromoch v extenzívnom ovocinárstve sa veľmi nevyužíva
- čím neskôr sa rez realizuje, tým menší by mal byť zásah
- optimálne nerezať neskôr ako v júly – tvorba hojivého pletiva nestihne zaceliť okraje rán
- najhorší termín rezu je jeseň – rana dlho otvorená, vystavená patogénom a vplyvom počasia bez hojenia rán, ukladanie rezervných látok (september - november)
- správny letný rez podporuje zakladanie kvetných pukov na ďalší rok
- najlepší termín pre hojenie rán je obdobie kvitnutia – dorezávať načisto veľké rany vzniknuté v zime
- najmenej aktívnych patogénov v prostredí – zimné obdobie

JA REŽEM NAJRADŠEJ: v mesiacoch február a marec, keď pominulo riziko nízkych teplôt (- 10°C), no zároveň nedochádza k silnému rašeniu, v čase cúvajúceho mesiaca, optimálne týždeň pred novom, keď je jasno, sucho.

3. REZ OVOCNÝCH DREVÍN

Techniky a spôsoby rezu:

1. Rez na púčik

- skrátenie **výhonu** (alebo vetvy) – povýsadbový a výchovný rez, podpora rastu, tvarovanie koruny,
- skrátenie **letorastu** – vegetatívny rast danej časti je potlačený (výchovný rez), diferencujú sa kvetné puky
- rez vedieme šikmo nad púčikom
- ak ponechávame v zime pätku, v období pučania ju odstraňujeme
- Podľa toho koľko výhonu ponechávame sa rozlišuje na:
 1. **Dlhý** – skracujeme o 1/3 až 1/2 - vyrastené letorasty sú kratšie, pod nimi sa diferencujú kvety, pod nimi môže ostať vyholený konár
 2. **Stredný** – skracujeme zhruba o polovicu výhonu – podpora vetvenia strednej časti výhonu, u niektorých druhov tvorba plodného obrastu na báze výhonu
 3. **Krátky** – skracujeme na viac ako polovicu až 2/3 dĺžky – silnejšia podpora vetvenia v bazálnej časti výhonu, využívame je ak chceme podporiť rozvetvovanie, alebo nastoliť harmóniu po výsadbovom reze. Krátkym rezom počas vegetácie dochádza k potlačeniu jeho rastu
- Na **vonkajší púčik** – smeruje von z koruny
- Na **vnútorný púčik** – využívame ho aby sme vytvorili väčší uhol odklonu pod ním ležiaceho von smerujúceho púčika

3. REZ OVOCNÝCH DREVÍN

Techniky a spôsoby rezu:

1. Rez na púčik

3. REZ OVOCNÝCH DREVÍN

Techniky a spôsoby rezu:

1. Rez na púčik – **typy púčikov**

3. REZ OVOCNÝCH DREVÍN

Techniky a spôsoby rezu:

Rez na vnútorný púčik

3. REZ OVOCNÝCH DREVÍN

Techniky a spôsoby rezu:

Rez na vnútorný púčik

3. REZ OVOCNÝCH DREVÍN

Techniky a spôsoby rezu:

Rez na vnútorný púčik

3. REZ OVOCNÝCH DREVÍN

Techniky a spôsoby rezu:

Rez na vnútorný púčik

Reakcia nebola podľa očakávania

3. REZ OVOCNÝCH DREVÍN

Techniky a spôsoby rezu:

2. Rez na čípok

Jedná sa o skrátenie letorastu/konára obvykle na dĺžku niekoľko púčikov. Slúži k **ochrane** pod ním sa nachádzajúcich **pletív** a k usmerňovaniu rastu

Má viac významov:

- Uplatňuje sa pri očkovancoch **kôstkovín**, kde nahrádza rez na ostro
- Uplatňuje sa pri technike **Zahnovho rezu**, kedy sa vytvára aktívny pahýľ, ktorý slúži k zmierneniu stresu a rizika infekcie pri reze
- Vytvorenie krátkeho čípka vedie k silnému vegetatívne rastu s vytvorením silných jednoročných prírastkov (vytváranie matečníc, **zapestovanie plodného obrastu**)

3. REZ OVOCNÝCH DREVÍN

Techniky a spôsoby rezu:

2. Rez na čípok

3. REZ OVOCNÝCH DREVÍN

Techniky a spôsoby rezu:

2. Rez na čípok

Zahnov rez/rez na Zahnov pahýl

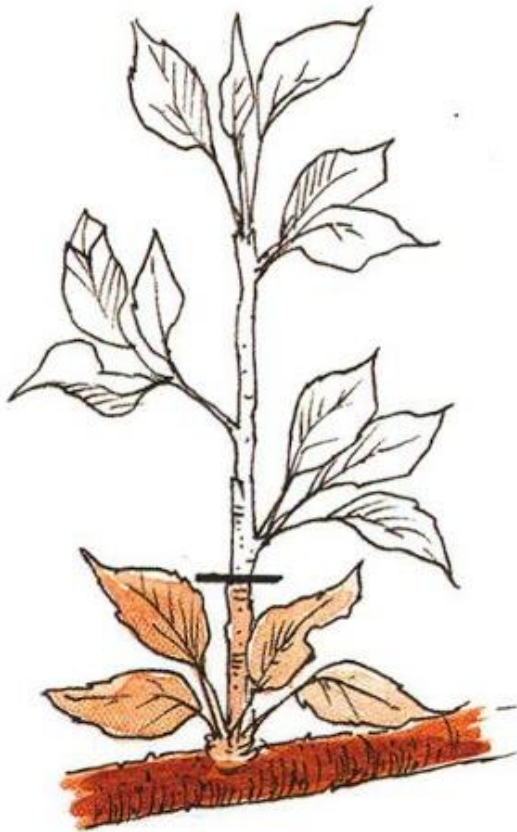

3. REZ OVOCNÝCH DREVÍN

Techniky a spôsoby rezu:

2. Rez na čípek

Zapestovanie plodného obrastu

1. neskorá jar

2. uprostred leta

3. ďalšia jar

3. REZ OVOCNÝCH DREVÍN

Techniky a spôsoby rezu:

3. Rez na pätku

Rez vedený na spiace puky na samej báze osi (konára). Dĺžka zostávajúceho konára je 10 – 15 mm. Uplatňuje sa letný aj zimný rez.

Používa sa pre:

1. Oslabenie rastu výhonu
2. Vytvorenie plodného obrastu

3. REZ OVOCNÝCH DREVÍN

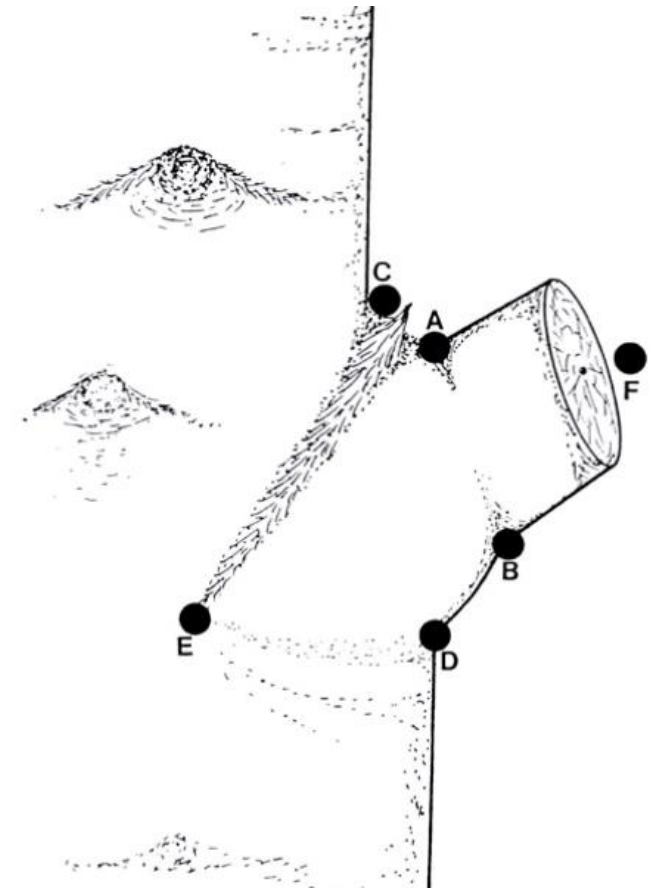
Techniky a spôsoby rezu:

4. Rez na vetvový krúžok

Jedná sa o rez konára nižšieho rádu (dcérskeho) v mieste kde vyrastá dcérsky konár z materského tak, aby nebol poškodený vetvový krúžok. V mieste vetvového krúžku dochádza k najlepším obranným reakciám a hojeniu rany.

Nevhodné je:

- ponechať pahýľ, ak nie je v pláne ho dorezať
- Podrezať vetvový krúžok a vytvoriť „lízanec“

3. REZ OVOCNÝCH DREVÍN

Techniky a spôsoby rezu:

4. Rez na vetvový
krúžok

3. REZ OVOCNÝCH DREVÍN

Techniky a spôsoby rezu:

4. Rez na vetvový
krúžok

ponechaný pahýľ

3. REZ OVOCNÝCH DREVÍN

Techniky a spôsoby rezu:

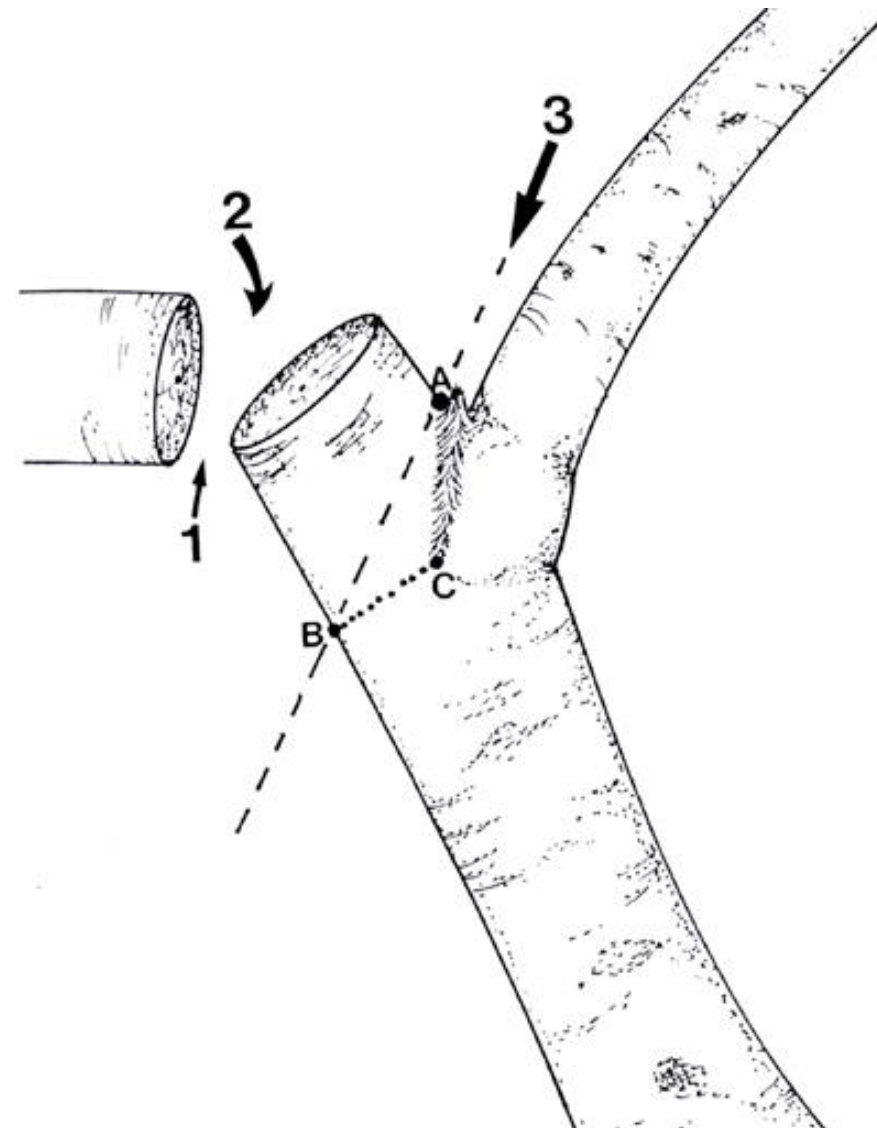
5. Rez na ťažeň/spätný rez

Rez do dvojročného a staršieho dreva, pričom ponechávame postranný (dcérsky) letorast.

Používa sa pri:

- Zmladzujúcom reze
- Formovaní koruny
- Skracovaní pák
- Podpore zakladania obrastu

Pri reze treba uplatňovať tretinové pravidlo – ***vzniknutá rana by nemala mať väčší priemer ako trojnásobok priemeru postranného konára v konárovom krúžku***

3. REZ OVOCNÝCH DREVÍN

Techniky a spôsoby rezu:

5. Rez na ťažeň/spätný rez

Rez do dvojročného a staršieho dreva, pričom ponechávame postranný (dcérsky) letorast.

Používa sa pri:

- Zmladzujúcom reze
- Formovaní koruny
- Skracovaní pák
- Podpore zakladania obrastu

Pri reze treba uplatňovať tretinové pravidlo – ***vzniknutá rana by nemala mať väčší priemer ako trojnásobok priemeru postranného konára v konárovom krúžku***

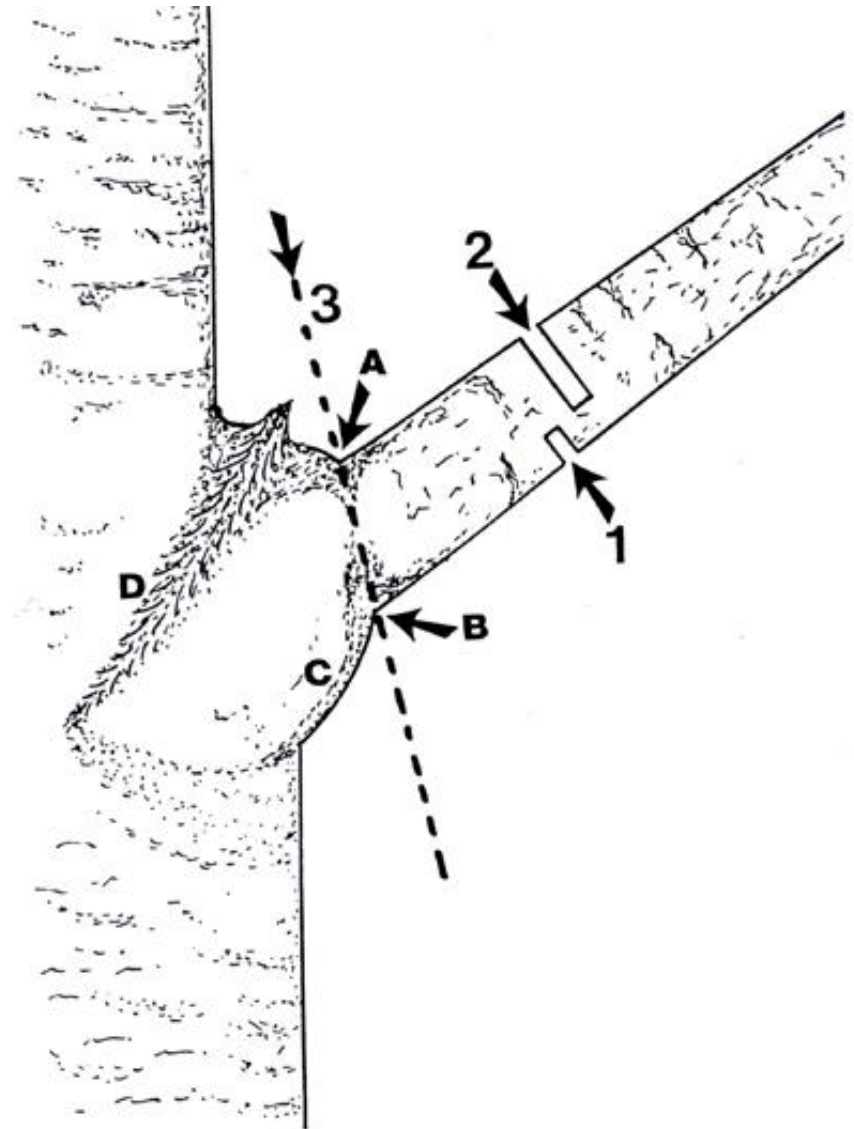
3. REZ OVOCNÝCH DREVÍN

Techniky a spôsoby rezu:

5. Rez na trikrát

Postupné odstraňovanie hrubšieho konára, ktorého cieľom je predísť strhnutiu kôry na spodnej strane.

1. Rez zospodu vo väčšej vzdialenosti
2. Rez zvrchu a oddelenie konára
3. Dorezanie na vetvový krúžok

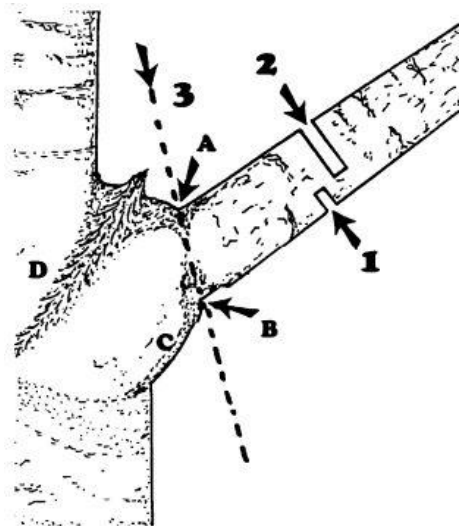
3. REZ OVOCNÝCH DREVÍN

Techniky a spôsoby rezu:

5. Rez na trikrát

Postupné odstraňovanie hrubšieho konára, ktorého cieľom je predísť strhnutiu kôry na spodnej strane.

1. Rez zospodu vo väčšej vzdialenosti
2. Rez zvrchu a oddelenie konára
3. Dorezanie na vetvový krúžok

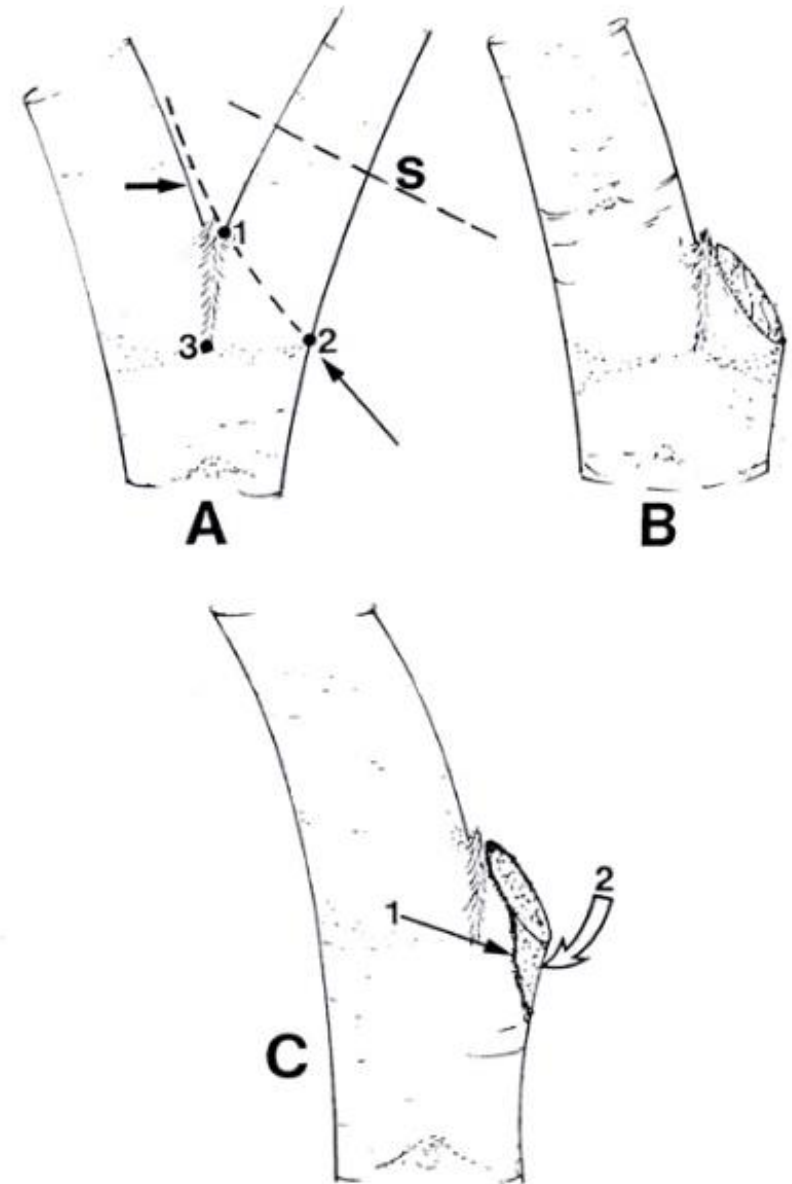

3. REZ OVOCNÝCH DREVÍN

Techniky a spôsoby rezu:

6. Rez konkurenčných konárov

- Odstraňujeme kodominantné vetvenie
- Šikmý rez so zachovaním kôrového hrebienka

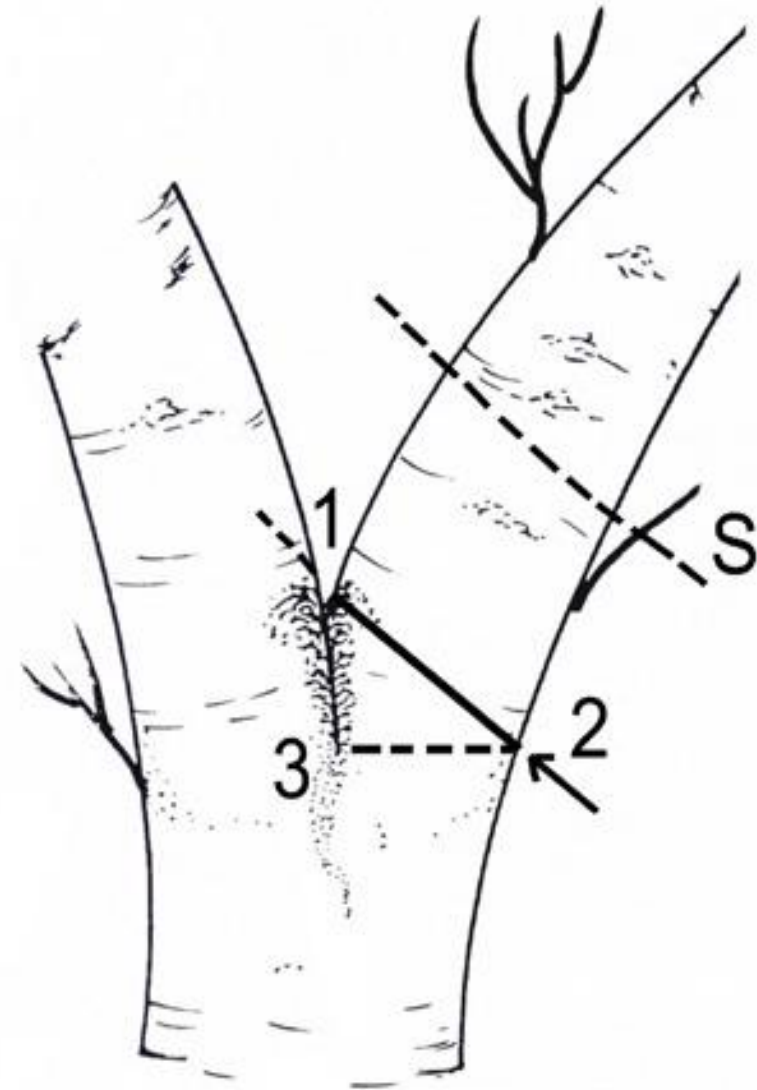

3. REZ OVOCNÝCH DREVÍN

Techniky a spôsoby rezu:

7. Rez tlakového vetvenia

- Starším korunám s tlakovým vetvením hrozí rozčesnutie.
- Problém treba riešiť preventívne – pri zakladaní koruny
- Ak by bol rez priveľký, treba jednu vetvu podriadiť druhej

3. REZ OVOCNÝCH DREVÍN

Techniky a spôsoby rezu:

7. Rez tlakového vetvenia

- Starším korunám s tlakovým vetvením hrozí rozčesnutie.
- Problém treba riešiť preventívne – pri zakladaní koruny
- Ak by bol rez priveľký, treba jednu vetvu podriadiť druhej

Založenie koruny s dvoma terminálmi,
odstránenie poškodenia už nie je
možné

3. REZ OVOCNÝCH DREVÍN

Rez podľa vývojových štádií:

1. Výchovný rez – v prvom roku po výsadbe (povýsadbový)

Dôvod rezu: 80 % koreňovej sústavy ostane v škôlke

Cieľ:

1. vyrovnanie pomeru podzemnej a nadzemnej časti
2. Zapestovanie koruny

Termín: február – marec, po silných mrazoch

Spôsob: na vonkajší púčik, kostrové konáre na rovnováhu, terminál o 10 – 20 cm vyššie
Jesenná výsadba - skracujeme minimálne o 2/3 dĺžky

Jarná výsadba – ponecháme len 2 – 3 púčiky

3. REZ OVOCNÝCH DREVÍN

Rez podľa vývojových štádií:

1. Výchovný rez – v prvom roku po výsadbe (povýsadbový)

„zababčený“ strom jednu vegetáciu po výsadbe – prírastky nie sú postačujúce

3. REZ OVOCNÝCH DREVÍN

Rez podľa vývojových štádií:

2. Výchovný v druhom roku

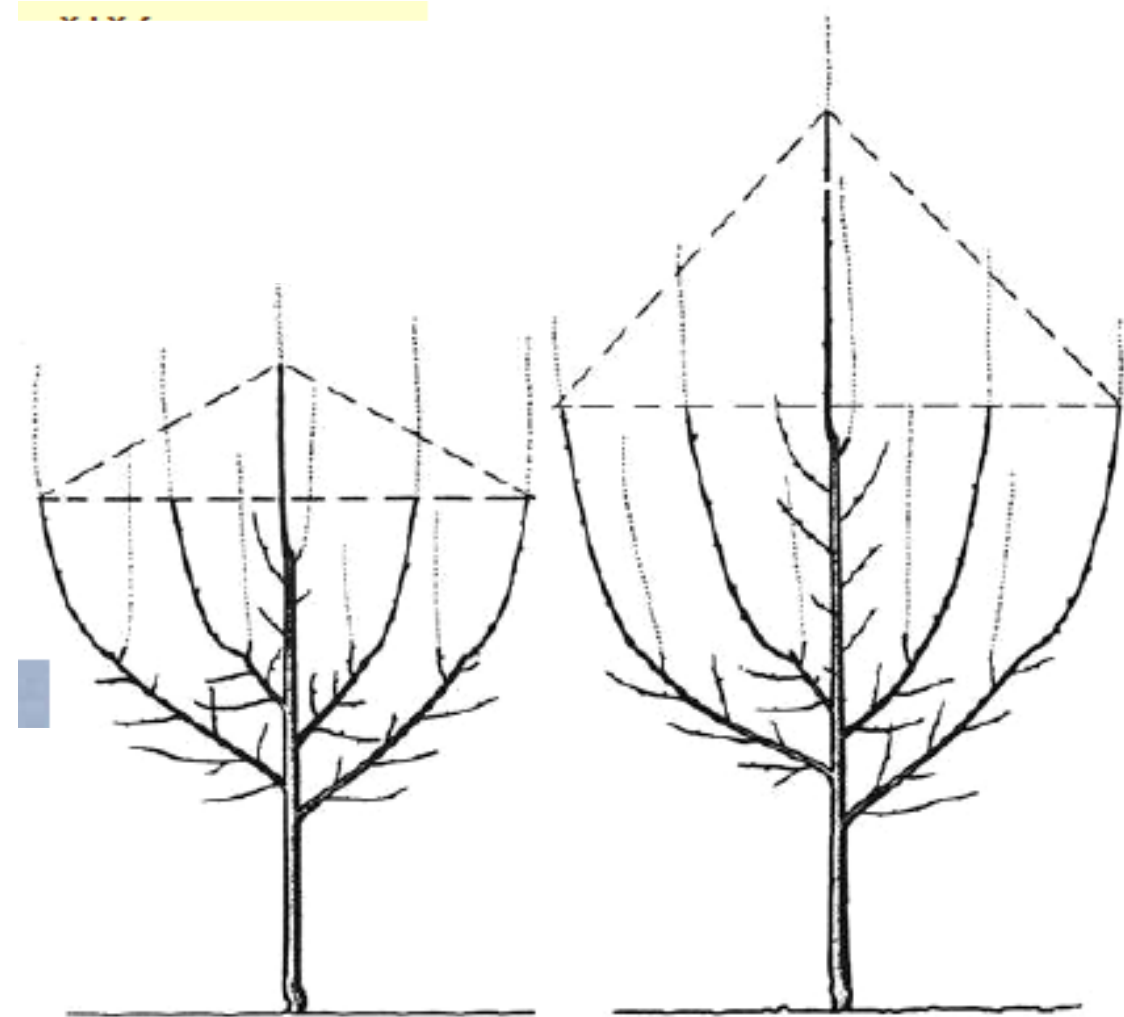
Cieľ:

1. Pokračovať v zapestovaní pevnej vzdušnej koruny

Termín: február – marec, po silných mrazoch

Spôsob:

- Odstránime konkurenčné výhony
- Odstránime bujné letorasty rastúce do vnútra koruny
- Predlžujeme výhony kostrových konárov skrátíme podľa ich sily tak o 1/2 na vonkajší (vnútorný púčik)
- Úmerne skrácujeme aj postranné výhony – podriadenosť kostrovým
- Skrátíme terminál – metóda striedavého rezu

jabloň

hruška

3. REZ OVOCNÝCH DREVÍN

Rez podľa vývojových štádií:

2. Výchovný v druhom roku

Neočakávaná reakcia

3. REZ OVOCNÝCH DREVÍN

Rez podľa vývojových štádií:

3. Výchovný v treťom roku

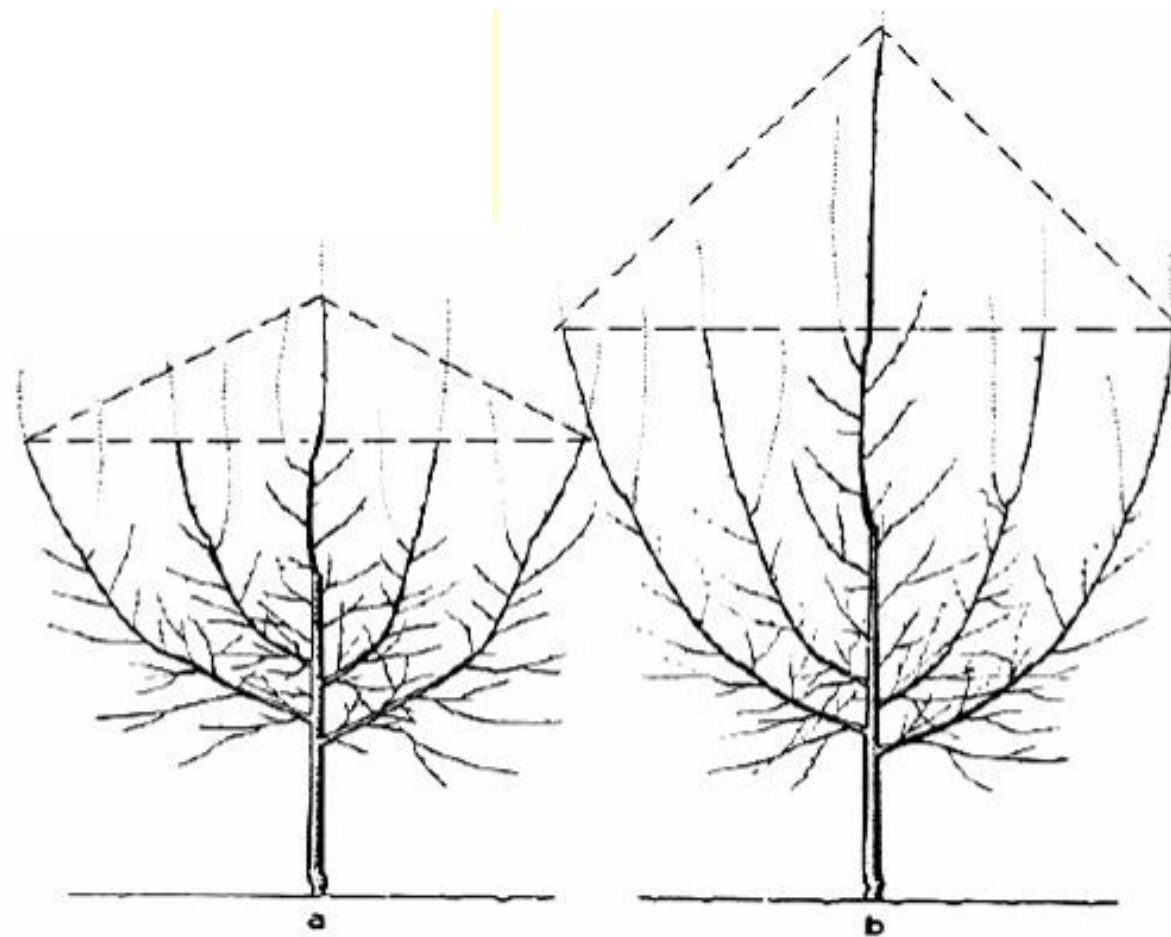
Cieľ:

1. Pokračovať v zapestovaní pevnej vzdušne koruny

Termín: február – marec, po silných mrazoch

Spôsob:

- Odstránime konkurenčné výhony
- Odstránime bujné letorasty rastúce do vnútra koruny
- Predlžujúce výhony kostrových konárov skrátíme podľa ich sily tak o 1/3 na vonkajší (vnútorný púčik)
- Úmerne skracujeme aj postranné výhony – podriadenosť kostrovým
- Skrátíme terminál – metóda striedavého rezu
- Je možné založiť druhé poschodie – u silno rastúcich stromov 1 – 1,5 m nad prvým poschodím
- Vyššie poschodie má mať o jednu kostrovú vetvu menej

jabloň

hruška

3. REZ OVOCNÝCH DREVÍN

Rez podľa vývojových štádií:

3. Výchovný v treťom roku

Cieľ:

1. Pokračovať v zapestovaní pevnej vzdušne koruny

Termín: február – marec, po silných mrazoch

Spôsob:

- Odstránime konkurenčné výhony
- Odstránime bujné letorasty rastúce do vnútra koruny
- Predlžujúce výhony kostrových konárov skrátime podľa ich sily tak o 1/3 na vonkajší (vnútorný púčik)
- Úmerne skracujeme aj postranné výhony – podriadenosť kostrovým
- Skrátime terminál – metóda striedavého rezu
- Je možné založiť druhé poschodie – u silno rastúcich stromov 1 – 1,5 m nad prvým poschodím
- Vyššie poschodie má mať o jednu kostrovú vetvu menej

3. REZ OVOCNÝCH DREVÍN

Rez podľa vývojových štádií:

4. Zapestovaná poloprirodzená koruna

Strom odhadom 10
rokov

3. REZ OVOCNÝCH DREVÍN

Rez podľa vývojových štádií:

5. Udržiavací rez

Cieľ:

1. Udržať pestovateľský tvar
2. Zaisťiť dobrý zdravotný stav
3. Rešpektovať druhové a odrodové špecifiká
4. Zabránenie striedavej plodnosti

Termín: vegetačný klúd

Spôsob:

- Odstránime konkurenčné výhony, suché, poškodené
- Odstránime bujné letorasty rastúce do vnútra koruny
- Letorasty neskracujeme – rez je skôr prebierkou, technika na vetvový krúžok, alebo rez na ťažeň

PREDTÝM A POTOM

Jabloň 'Jonathan', Bohunice 2015

3. REZ OVOCNÝCH DREVÍN

Rez podľa vývojových štádií:

6. Zmladzovací rez

Cieľ:

1. Predĺženie obdobia rastu a plodnosti
2. Predĺženie životnosti stromu

Termín: vegetačný kľud

Spôsob:

- Skrátenie vetiev až obnovenie novej koruny
- **Miera zmladenia:**
 - Mierne (2 – 3 ročného dreva)
 - Stredne hlboké (do 4 – 6 ročného dreva)
 - Hlboké (do staršieho dreva, až do kostrových vetví)
- **hrubšie konáre – dvojfázový rez**

Postupné presychanie koruny

3. REZ OVOCNÝCH DREVÍN

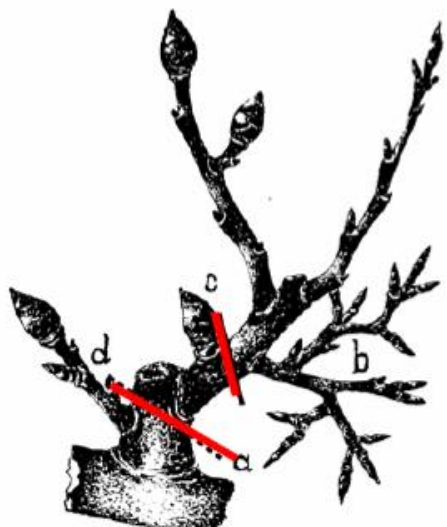
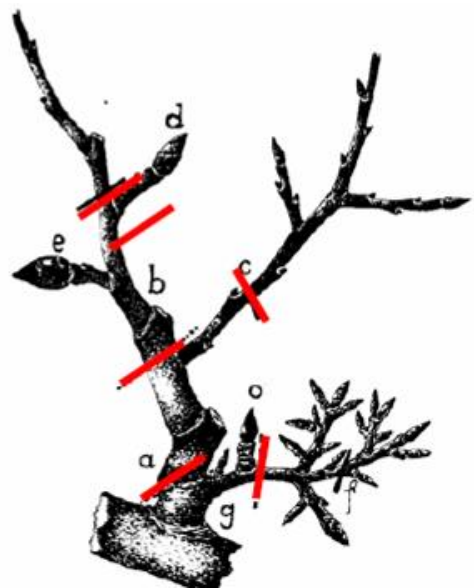
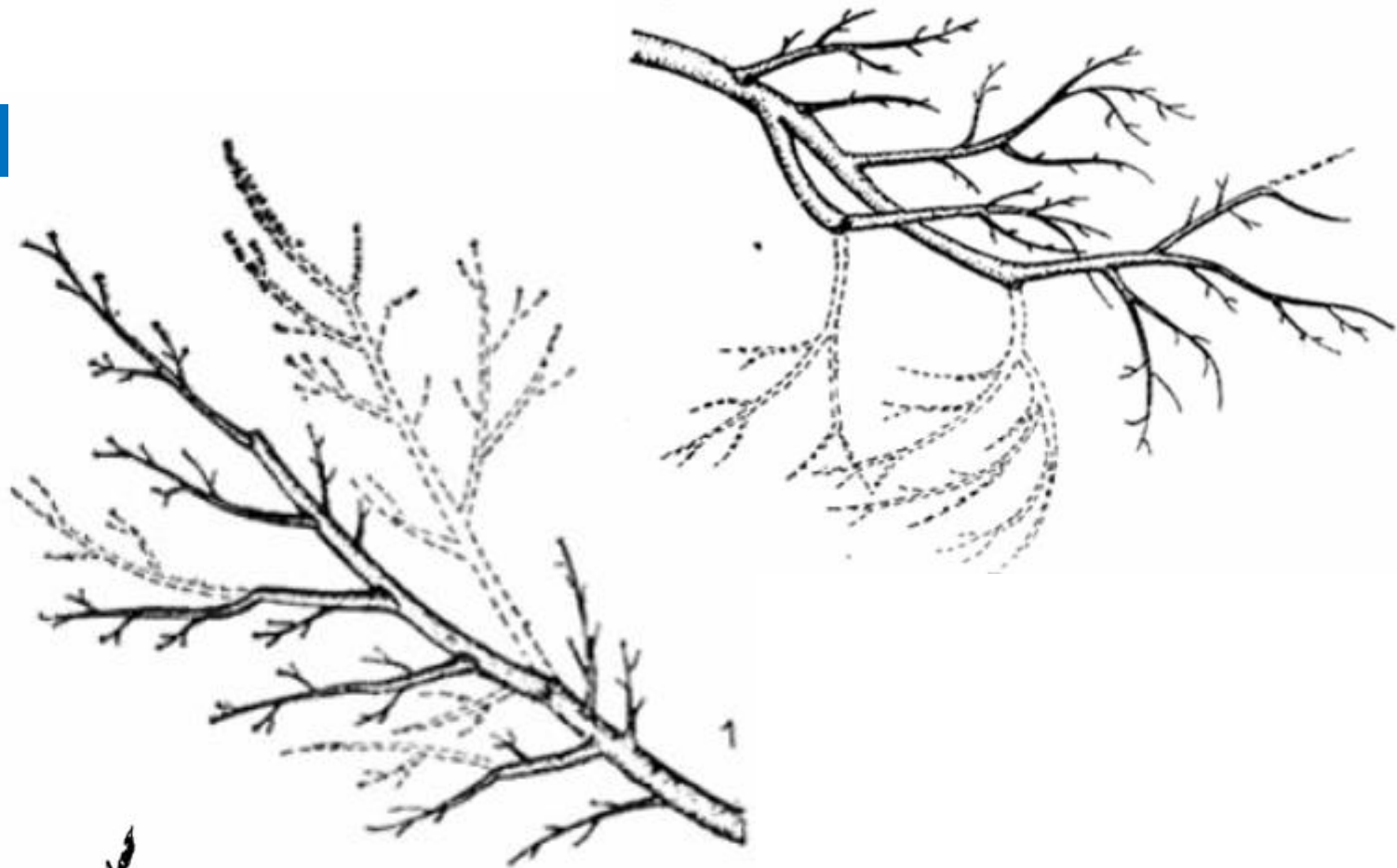
Rez podľa vývojových štádií:

6. Zmladzovací rez

Zľava Zuzana Kocúrová, Mária Mendelová a Eva Petrilová robia zmladzovací rez hrušiek vo Výskumnom ústave ovocných a okrasných drevín v Bojniciach. Foto: archív TASR, autor P. Lenhart/26. marca 1987

Mierne zmladenie do 2 – 3 ročného dreva

zmladenie plodného obrastu

PREDTÝM A POTOM

Jabloň *Bortalka*, Bohunice 2015

PREDTÝM A POTOM

Jabloň *Bortalka*, Bohunice 2015

PREDTÝM A POTOM

Jabloň 'Baumannova reneta'

Základné chyby

- zanedbanie povýsadbovej starostlivosti
- zanedbanie výchovných rezov
- príliš intenzívne rezy
- hlboké rezy na kostrové konáre
- nesprávne vedené rezy
- rezy v nevhodnom termíne
- absencia pravidelnej starostlivosti (rezy, výživa, pôda)
- príliš husté koruny
- veľa kostrových konárov
- nedbalé techniky rezu

...nie vždy vieme, prečo bol dané ošetrovanie spravené...

Príklady nesprávnych rezov a zanedbanej starostlivosti...

...chýbajúci po výsadbovú rez, mladý strom bez prírastkov

Príklady nesprávnych rezov a zanedbanej starostlivosti...

...niekedy je dôvodom stagnácie rastu prerážajúci podpník

Príklady nesprávnych rezov a zanedbanej starostlivosti...

...každoročný intenzívny rez „na drevo“, netvorí sa kvetné puky, koruna sa zahusťuje.

Príklady nesprávnych rezov a zanedbanej starostlivosti...

...zanedbaná výchova – veľa kostrových konárov, úzke vetvenie, hrubé zmladenie, absencia výchovy

Príklady nesprávnych rezov a zanedbanej starostlivosti...

...radikálne odstránenie kostrových vetiev v snahe znížiť korunu vedie k výraznému zmladeniu

Príklady nesprávnych rezov a zanedbanej starostlivosti...

...intezívne, nepatričné zmladenie tupo na kostrové konáre, veľké rany, tvorba „vlkov“.

Príklady nesprávnych rezov a zanedbanej starostlivosti...

...snaha udržiavať stromy malého rastu?

PRED

a

PO

reze

Príklady nesprávnych rezov a zanedbanej starostlivosti...

...snaha udržať silno rastúci strom pod elektrickým vedením

2014

2015

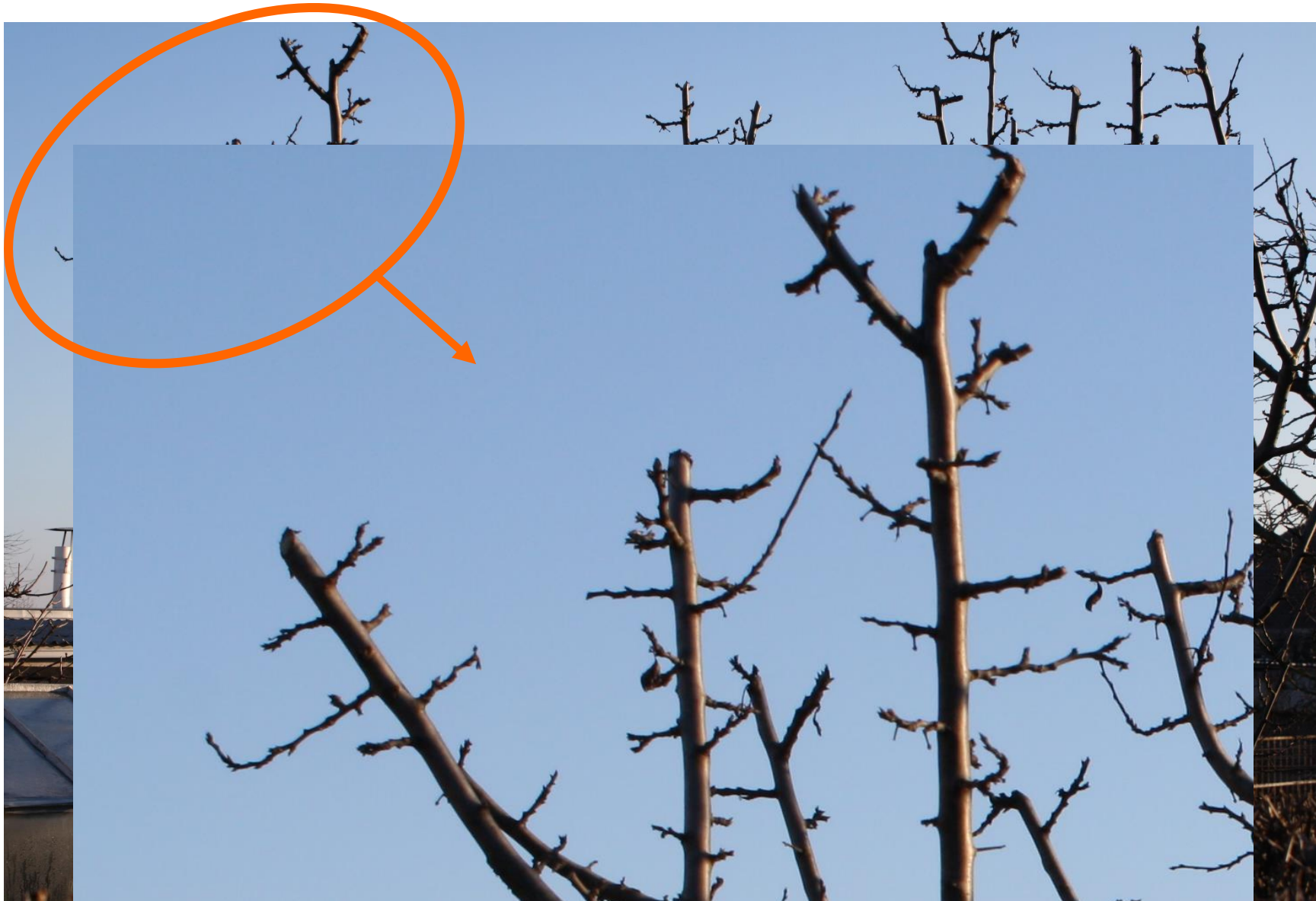
Príklady nesprávnych rezov a zanedbanej starostlivosti...

...drastické zmladenie menej vitálne stromy nemusia prežiť

Príklady nesprávnych rezov a zanedbanej starostlivosti...

...tupé rezy bez odbočovacích konárov, konce zaschnú, alebo vytvoria metly

Príklady nesprávnych rezov a zanedbanej starostlivosti...

...veľká rana, zle vedený rez pravdepodobne motorovou pílou

Príklady nesprávnych rezov a zanedbanej starostlivosti...

...vytrhnutie časti kôry, lyka a kambia spomaľuje hojenie

Príklady nesprávnych rezov a zanedbanej starostlivosti...

...po reze ostal nedorezaný pahýl, preschnutie lyka a kambia môže pokračovať do zdravého dreva

Príklady nesprávnych rezov a zanedbanej starostlivosti...

...pri štepení za kôru sa z troch vrúbľov ujali len tri, vznikla veľká rana, ktorej ošetrovanie bolo zanedbané

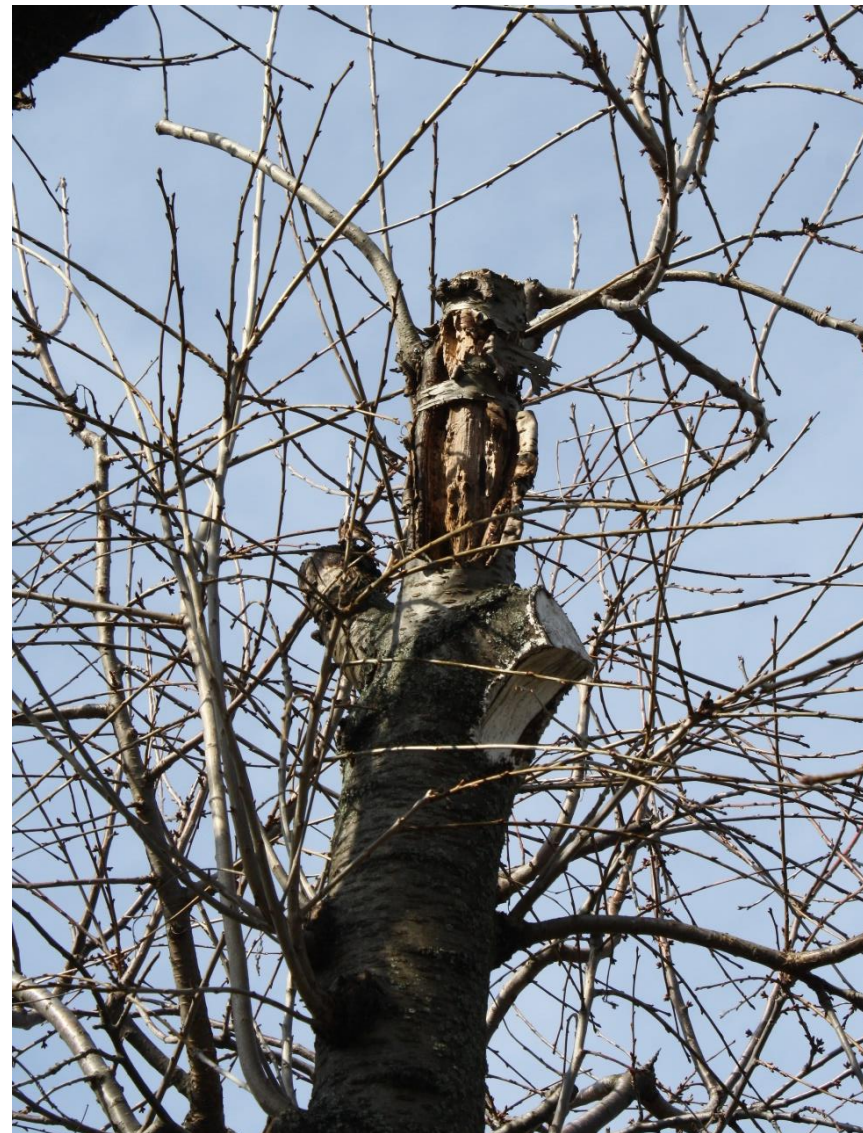
Príklady nesprávnych rezov a zanedbanej starostlivosti...

...veľká rana, ktorá nemá šancu zahojiť sa....a vešiak znemožňujúci hojenie je zárukou infekcie

Príklady nesprávnych rezov a zanedbanej starostlivosti...

...rez do starého dreva kôstkovín (čerešňa)

Príklady nesprávnych rezov a zanedbanej starostlivosti...

...rez do starého dreva kôstkovín (čerešňa), elektrikári – žiadne zmladenie, porušenie ťažiska

Príklady nesprávnych rezov a zanedbanej starostlivosti...

...rozlámanie koruny (veľké páky vetiev, pôsobenie veľkých byľinožravcov)

Príklady nesprávnych rezov a zanedbanej starostlivosti...

...neodstránená ochrana pred ohryzom zverou

Príklady nesprávnych rezov a zanedbanej starostlivosti...

...absencia presvetľovacích a zmladzujúcich rezov

Príklady nesprávnych rezov a zanedbanej starostlivosti...

...rez ako taký je likvidačný, otázne je čo mu predchádzalo

Ďakujem za pozornosť

Autori fotografií:

Bruno Jakubec, Juraj Modranský,
Ľudovít Vašš, Zuzana Ištvanová,
Standa Boček, Ondřej Dovala, Jana
Sadloňová